Euroopa Parlament
2019-2024

Kalanduskomisjon

2022/2188(INI)

29.6.2023

ARVAMUS

Esitaja: kalanduskomisjon

Saajad: väliskomisjon ja rahvusvahelise kaubanduse komisjon

ELi ja Ühendkuningriigi kaubandus- ja koostöölepingu rakendamisraporti kohta
(2022/2188(INI))

Arvamuse koostaja (*): João Albuquerque

(*) Kaasatud komisjon – kodukorra artikkel 57

PA_NonLeg

ETTEPANEKUD

Kalanduskomisjon palub vastutavatel väliskomisjonil ja rahvusvahelise kaubanduse komisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

A. arvestades, et ühise kalanduspoliitika[1] kohaselt peab EL edendama ja tagama kalanduspoliitika eesmärke ja põhimõtteid igasuguses püügitegevuses, olenemata geograafilisest piirkonnast, et tagada võrdsed tingimused ELi ja kolmandate riikide sidusrühmadele; arvestades, et ühise kalanduspoliitika kohaselt peab EL tegema rahvusvahelist koostööd parimate kättesaadavate teaduslike teadmiste alusel ning võitlema ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi vastu;

B. arvestades, et ELi ja Ühendkuningriigi kaubandus- ja koostöölepingu[2] (edaspidi „kaubandus- ja koostööleping“) teise osa viiendas rubriigis (kalandus) tunnistatakse, kui tähtis on kaitsta mere bioloogilisi ressursse ja ökosüsteeme ning majandada neid säästvalt, tuginedes parimatele kättesaadavatele teaduslikele nõuannetele, samuti kui tähtis on edendada vastutustundlikku ja säästvat kalapüüki ja vesiviljelust, head kalanduse juhtimist ning kui tähtis on kaubandus nende eesmärkide saavutamisel;

C. arvestades, et Ühendkuningriigi EList väljaastumisel on olnud ELi kalalaevastikule tõsine mõju, mis on toonud kaasa kvootide kaotamise, laevade kasutusest kõrvaldamise ning häired pikaajaliste äriettevõtete tegevuses ja kaubanduses;

D. arvestades, et Brexitiga kohanemise reserv[3] loodi selleks, et leevendada liikmesriikides, piirkondades ja sektorites Ühendkuningriigi ELst väljaastumise negatiivseid tagajärgi ja seeläbi vähendada sellega seotud negatiivset mõju majanduslikule, sotsiaalsele ja territoriaalsele ühtekuuluvusele; arvestades, et kvoodiosade üleminekul EList Ühendkuningriiki kaubandus- ja koostöölepingus kokku lepitud üleminekuperioodi jooksul on ELi kaluritele tõsised negatiivsed majanduslikud tagajärjed;

E. arvestades, et kalanduse erikomitee valmistab ette mitmeaastased kaitse- ja majandamisstrateegiad, mis on aluseks lubatud kogupüügi ja muude majandamismeetmete kehtestamisel, sealhulgas kvoodiväliste kalavarude puhul, määrates kindlaks teaduslike andmete kogumise kalavarude majandamise eesmärgil ning jagades neid andmeid teadusasutustega, et pakkuda parimaid võimalikke teaduslikke nõuandeid;

F. arvestades, et kaubandus- ja koostöölepingule 38. lisana lisatud protokolliga vetele juurdepääsu kohta nähakse ette nn kohanemisperiood 1. jaanuarist 2021 kuni 30. juunini 2026, mille jooksul kumbki lepinguosaline annab teise lepinguosalise

---

[1] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1380/2013 ühise kalanduspoliitika kohta, millega muudetakse nõukogu määruseid (EÜ) nr 1954/2003 ja (EÜ) nr 1224/2009 ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EÜ) nr 2371/2002 ja (EÜ) nr 639/2004 ning nõukogu otsus 2004/585/EÜ (ELT L 354, 28.12.2013, lk 22).

[2] Euroopa Liidu ning Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi vaheline kaubandus- ja koostööleping (ELT L 149, 30.4.2021, lk 10).

[3] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. oktoobri 2021. aasta määrus (EL) 2021/1755, millega luuakse Brexitiga kohanemise reserv (ELT L 357, 8.10.2021, lk 1).

laevadele täieliku juurdepääsu oma vetele, et püüda lisas loetletud liike; arvestades, et pärast seda kuupäeva peetakse ELi ja Ühendkuningriigi vahel iga-aastaseid läbirääkimisi vastastikuse juurdepääsu andmise üle vetele ja kalavarudele; rõhutab vajadust saada selgus üleminekuperioodi järgse perioodi kohta, et säilitada sektoris tehtavad investeeringud;

G. arvestades, et kaubandus- ja koostöölepingu energiaalaseid sätteid kohaldatakse samuti kuni 30. juunini 2026; arvestades, et assotsieerimisnõukogu võib neid pikendada kuni 31. märtsini 2027 ja seejärel igal aastal;

H. arvestades, et kaubandus- ja koostöölepinguga vähendatakse ELi laevastiku püügivõimaluste osakaalu Ühendkuningriigi vetes 2026. aastaks järk-järgult 25 % ja see mõjutab kõiki ELi laevastiku segmente, eelkõige väikesemahulist kalapüüki;

1. juhib tähelepanu sellele, et Brexiti täielik mõju ei ole veel teada, muu hulgas seetõttu, et kaubandus- ja koostöölepingu täielik rakendamine seoses kalandusega on veel pooleli ja viiakse lõpule alles pärast üleminekuperioodi lõppu 30. juunil 2026; rõhutab kaubandus- ja koostöölepingu täpse rakendamise tähtsust, pidades silmas, et probleemid alles kerkivad esile; nõustub komisjoni rakendamisaruandega, et „teatavad probleemid“, nagu elektriga kauplemise korra rakendamine ning kalandust käsitlevate sätete täielik ja nõuetekohane rakendamine, on endiselt lahendamata;

2. kutsub komisjoni üles võtma kõik vajalikud meetmed tagamaks, et vastastikune juurdepääs vetele ja kalavarudele säiliks ka pärast 30. juunit 2026 ning et ELi kalurite kvoote enam ei vähendataks; nõuab, et ühtlustatakse osapoolte püügikvootide vahetamist ja et see muudetakse sektori jaoks hallatavaks; nõuab tungivalt, et komisjon hoiaks kõik Ühendkuningriigiga peetavad läbirääkimiskanalid avatuna, et leida stabiilsed ja püsivad lahendused, mis on kasulikud mõlemale poolele, pakkudes kaluritele ja kalandussektorile kui tervikule stabiilseid ja prognoositavaid tingimusi ning hõlmates 2026. aastale järgnevat ajavahemikku; tuletab meelde kaubandus- ja koostöölepingu energeetikat ning vastastikust juurdepääsu vetele ja kalavarudele käsitlevate sätete sama kehtivusaega ning märgib kaubandus- ja koostöölepingu nende kahe valdkonna vahelist kaudset seost;

3. juhib tähelepanu Iirimaa ainulaadsele olukorrale, mis on tingitud tema piirist Põhja-Iirimaaga, „naabruslepingust“, millega antakse vastastikune juurdepääs 0–6 meremiili laiusele alale, ja ajaloolisest sõltuvusest omada vastastikkust juurdepääsu Ühendkuningriigi vetele;

4. väljendab sügavat muret ebakindluse pärast, mis tuleneb kaubandus- ja koostöölepingu teise osa viienda rubriigi (kalandus) läbivaatamisklauslist (artikkel 510), mida hakatakse kohaldama neli aastat pärast kohanemisperioodi lõppu; kutsub komisjoni üles alustama kiiresti ja läbipaistvalt läbirääkimisi 2026. aasta järgse mitmeaastase lepingu üle, tagades samal ajal sektori stabiilsuse, majandusliku elujõulisuse ning prognoositavuse; rõhutab, et niisugune leping peab olema seotud kaubandus- ja koostöölepingu üldise läbivaatamisega ega tohi võimaldada ELi ühiste kvootide edasist vähendamist; rõhutab sellega seoses, kui oluline on siduda omavahel kõik kaubandus- ja koostöölepingu aspektid, eelkõige Ühendkuningriigi ühtsele turule juurdepääsu sidumine kaubandus- ja koostöölepingu kalandusalaste sätetega;

5. kordab, et vastastikust ja jätkuvat juurdepääsu vetele ja kalavarudele tuleb pidada ELi ja Ühendkuningriigi vaheliste suhete oluliseks osaks ning seetõttu tuleb neid käsitleda koos mitmete kaubanduse ja ühtsele turule juurdepääsuga seotud küsimustega; tuletab komisjonile meelde, et on väga oluline tagada, et alates 2026. aastast kohaldatakse kaubandus- ja koostöölepingut üleminekuperioodi järgselt stabiilselt ja kestlikult;

6. tuletab meelde, et kui Ühendkuningriik peaks kohanemisperioodi lõpus otsustama piirata ELi kalalaevade juurdepääsu Briti vetele, oleks ELil võimalik võtta meetmeid oma huvide kaitsmiseks; tuletab meelde, et kaubandus- ja koostöölepingu kohaselt hõlmavad need meetmed tariifide või kvootide taastamist Ühendkuningriigi kalaimpordi suhtes ning kaubandus- ja koostöölepingu muude osade peatamist, kui ELi kalurikogukondadele tekib oht kannatada tõsiseid majanduslikke või sotsiaalseid raskusi; rõhutab, et sellega seoses peaks EL kaaluma kaubandus- ja koostöölepingu muude selliste spetsiifiliste osade nagu Ühendkuningriigi juurdepääs Euroopa elektriturule ning muude kaubandus- ja koostöölepingu kohaste asjaomaste sektorite sidumist ELi juurdepääsuga Briti vetele ja kalavarudele;

7. rõhutab, et kaubandus- ja koostöölepingu täieliku rakendamise tagamiseks tuleks kasutada ja kaasata kõiki asjakohaseid õiguslikke vahendeid, sealhulgas neid, mis on seotud turulepääsuga, samuti kõiki kaubandus- ja koostöölepinguga ette nähtud tasakaalustus- ja reageerimismeetmeid ning vaidluste lahendamise mehhanisme;

8. palub, et komisjon aitaks liikmesriikidel kasutada Brexitiga kohanemise reservi vahendeid kiiremini ja täies ulatuses, et edendada ja toetada kalandussektorit ja mõjutatud rannikukogukondi ning hüvitada kantud kahjud, sealhulgas väikesemahulise kalapüügiga seotud kahjud; peab kahetsusväärseks, et Brexitiga kohanemise reservi ei kasutata selleks, et aidata hulgimüügi- ja töötlemissektoreid, mida kriis on rängalt mõjutanud;

9. kutsub Ühendkuningriiki üles hoiduma diskrimineerivate ühepoolsete tehniliste meetmete võtmisest; kordab, et kaubandus- ja koostöölepingus on sätestatud, et tehnilised meetmed peaksid olema proportsionaalsed, põhinema parimatel teaduslikel nõuannetel, neid tuleks võrdselt kohaldada mõlema poole laevade suhtes ja neist tuleb eelnevalt teatada; rõhutab kalanduse erikomitee rolli ühise lähenemisviisi leidmisel tehniliste meetmete suhtes ning selliste meetmete arutamisel, millest üks lepinguosaline võib teisele teada anda; tuletab meelde, et kaubandus- ja koostöölepinguga kohustatakse iga lepinguosalist detailselt põhjendama valdkondlike meetmete mittediskrimineerivat olemust ning et on vaja tagada pikaajaline keskkonnakestlikkus, tuginedes teaduslikult kontrollitavatele andmetele; kordab, et on väga oluline, et Ühendkuningriik järgiks võimalikult täpselt ELi norme; rõhutab, et selles suhtes tuleks ELiga rohkem kooskõlastada ning et teavitamiseks ja osalemiseks tuleks kehtestada asjakohased menetlused; kutsub komisjoni üles olema nende tingimuste täitmise suhtes eriti valvas ja reageerima jõuliselt, kui Ühendkuningriik käitub diskrimineerivalt;

10. rõhutab eelkõige, et merekaitsealade määramine peab olema mittediskrimineeriv, põhinema teadusel ja olema proportsionaalne; rõhutab, et merekaitsealad tuleks luua täpselt määratletud kaitse-eesmärkidega ning neid ei tohiks kasutada vahendina, millega piiratakse välisriikide juurdepääsu vetele; peab sellega seoses kahetsusväärseks Ühendkuningriigi ühepoolset lähenemisviisi seoses kalapüügipiirangutega piirkondade

määramisel Dogger Banki ümbruses ning asjaolu, et Ühendkuningriik kavatseb neid alasid kasutada muuks majandustegevuseks;

11. on vastu kõigile ühepoolselt tehtud otsustele, millega kehtestatakse kalapüügivõimalused, mis on vastuolus rahvusvahelise õigusega või parimate kättesaadavate teaduslike nõuannetega, seades seega kahtluse alla rahvusvaheliste lepingute usaldusväärsuse ja kahjustades jagatud ressursside kasutamise jätkusuutlikkust; nõuab tungivalt, et komisjon võtaks kõik vajalikud ja proportsionaalsed meetmed, et lahendada vaidlus asjaomaste välispartneritega ning tagada rahvusvaheliste kohustuste täitmine;

12. tuletab meelde, et Brexit muutis Atlandi ookeani põhjaosa riikide vahelisi suhteid; on veendunud, et Brexitit ei tohiks kasutada põhjapoolsete riikide lepingutes kvootide jagamisega manipuleerimiseks; nõuab kindlalt, et austataks kalapüügivõimaluste ajaloolist jaotust, mis on alati kehtestatud parimate kättesaadavate teaduslike andmete ja nõuannete põhjal; kutsub komisjoni üles leppima kokku Atlandi ookeani kirdeosas asuvate riikidega stabiilses ja pikaajalises kalavarude majandamise korras;

13. väljendab muret ELi laevadele lubade andmise pärast; märgib, et alla 12 meetri pikkused laevad olid nende hulgas, mida püügilubade väljastamisega viivitamine või lubade andmisest keeldumine kõige enam kahjustas, kuna paljud neist ei olnud kogu vaatlusperioodi jooksul varustatud laevaseiresüsteemidega; peab kahetsusväärseks, et kaubandus- ja koostöölepingus ei võetud arvesse ELi õigusaktides sätestatud laevaseiresüsteemide norme, mis olid Ühendkuningriigile siduvad enne Brexitit; nõuab tungivalt, et komisjon püüaks jõuda kokkuleppele lubade andmise lahendamata küsimustes, sealhulgas Ühendkuningriigi ja Briti kroonile alluvates vetes lubadega kalalaevadele juurdepääsu taseme osas, ning looks koos Ühendkuningriigiga praktikas toimiva tulevase lubade andmise süsteemi;

14. märgib, et ELi laevade lubadega seotud probleemidel on väga suur mõju väikesemahulise püügiga tegelevatele kaluritele, eriti neile, kes on pärit Põhja-Prantsusmaalt ja Normandiast, kuna niisugused laevad ei saa oma püügipiirkondi muuta;

15. nõuab tungivalt, et kaubandus- ja koostöölepingu osalised suurendaksid pingutusi, et edendada säästva kalapüügi ja hea rahvusvahelise kalanduse juhtimist, edendades piirkondlike kalandusorganisatsioonide loomist; nõuab tungivalt, et komisjon teeks koostööd eelkõige Ühendkuningriigi ametiasutuste ja teiste asjaosalistega, kes on seotud piirkondlike kalandusorganisatsioonide loomisega Atlandi ookeani lõunaosas;

16. väljendab muret mõju pärast, mida avaldab püügikoormuse ümberpaigutamine pärast kaubandus- ja koostöölepingu rakendamist, eelkõige La Manche'i väinas; nõuab, et komisjon esitaks La Manche'i väina ja Põhjamere piirkondliku majandamiskava kõnealuse mõju leevendamiseks ja ülepüügi vältimiseks;

17. nõuab tungivalt, et komisjon ja nõukogu tagaksid, et kõigis kaubandus- ja koostöölepingu alusel tehtavates otsustes austatakse eri institutsioonide õigusi ja järgitakse asjakohaseid õigusloomeprotsesse, eelkõige tehnilisi meetmeid hõlmavate otsuste puhul;

18. väljendab heameelt asjaolu üle, et nii EL kui ka Ühendkuningriik on 2022. aasta juunis ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi vastu võitlemiseks loodud liidu liikmed, et edendada rahvusvahelisel tasandil ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi vastase võitluse püüdeid ja meetmeid;

19. tuletab meelde, et kaubandus- ja koostööleping võimaldab selle osalistel konsulteerida kodanikuühiskonnaga; nõuab seetõttu, et kaubandus- ja koostöölepingu järelevalvesse ja rakendamisse kaasataks aktiivselt kalandussektorit, piirkondlikke ametiasutusi, rannikukogukondi ja muude sidusrühmade esindajaid; nõuab tungivalt, et komisjon edendaks sel eesmärgil ELi-sisese kalanduse nõuanderühma loomist, ilma et see piiraks olemasolevate nõuandekomisjonide pädevust;

20. kordab oma üleskutset komisjonile, et ta täidaks oma rolli ELi esindajana suhetes kolmandate riikidega, et komisjon saaks teha ettepanekuid tõhustatud osalusjuhtimise mudelite ja ühise juhtimise kohta piiriülestes olukordades ELi mittekuuluvate riikidega;

21. rõhutab vajadust tagada, et kalanduse erikomitee tegevus oleks läbipaistev ning et parlamenti teavitataks korrapäraselt selle tööst ja tehtud otsustest; kordab parlamendi nõudmist[4], et Euroopa Parlamendi kalanduskomisjoni tehnilisi esindajaid kutsutaks kalanduse erikomitee koosolekutele vaatlejatena.

[4] Euroopa Parlamendi 5. aprilli 2022. aasta resolutsioon La Manche'i väina, Põhjamere, Iiri mere ja Atlandi ookeani kalanduse tuleviku kohta seoses Ühendkuningriigi EList väljaastumisega (ELT L 434, 15.11.2022, lk 2).

TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA NÕUANDVAS KOMISJONIS

Artikkel 58 – Komisjonide ühismenetlus istungil teada andmise kuupäev	15.12.2022
Vastuvõtmise kuupäev	27.6.2023
Lõpphääletuse tulemus	+: 25 –: 0 0: 1
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Clara Aguilera, João Albuquerque, Izaskun Bilbao Barandica, Isabel Carvalhais, Maria da Graça Carvalho, Asger Christensen, Rosanna Conte, Francisco Guerreiro, Niclas Herbst, France Jamet, Pierre Karleskind, Predrag Fred Matić, Francisco José Millán Mon, João Pimenta Lopes, Caroline Roose, Bert-Jan Ruissen, Annie Schreijer-Pierik, Marc Tarabella, Peter van Dalen, Theodoros Zagorakis
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Luke Ming Flanagan, Ska Keller, Gabriel Mato, Grace O'Sullivan, Nikos Papandreou, Raffaele Stancanelli, Annalisa Tardino
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (art 209 lg 7)	Fabienne Keller

NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS NÕUANDVAS KOMISJONIS

25	+
ECR	Bert-Jan Ruissen, Raffaele Stancanelli
ID	Rosanna Conte, France Jamet
NI	Marc Tarabella
PPE	Maria da Graça Carvalho, Peter van Dalen, Niclas Herbst, Gabriel Mato, Francisco José Millán Mon, Annie Schreijer-Pierik, Theodoros Zagorakis
Renew	Izaskun Bilbao Barandica, Asger Christensen, Pierre Karleskind, Fabienne Keller
S&D	Clara Aguilera, João Albuquerque, Isabel Carvalhais, Predrag Fred Matić, Nikos Papandreou
Verts/ALE	Francisco Guerreiro, Ska Keller, Grace O'Sullivan, Caroline Roose

0	–

1	0
The Left	João Pimenta Lopes

Kasutatud tähised:
+ : poolt
– : vastu
0 : erapooletu